

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ การพัฒนา มีคุณค่าต่อสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมือง ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมีพระบรมราโชวาท (พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ณ ศาลาดุสิดาลัย วันจันทร์ที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524) ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณภาพของบุคคล สังคมและบ้านเมือง ได้ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชน ได้อย่างครบถ้วน ถ้วนพอเหมาะสมทุกด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” ทางรัฐบาลและผู้บริหารประเทศได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัตินี้ ให้ความหมายการศึกษาว่า “เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีต่อเนื่องในทุกระดับ ความสนใจในการเรียนของผู้เรียนที่เกิดขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาเนื้อหาได้ด้วยตนเอง หรือมีความต้องการเพื่อใช้ในการประกอบวิชาชีพ ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงได้รับเทคโนโลยีจากต่างประเทศในทางด้านอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เป็นการนำเข้า ทำให้กำลังคนทางด้านอุตสาหกรรมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และต้องการพัฒนาฝีมือของบุคลากรทางด้านอุตสาหกรรมนี้ให้ทันต่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา หลักสูตรเป็นหลักสำคัญในการกำหนดทิศทาง เป้าหมายการเรียนรู้ การสร้างทรัพยากรบุคคลให้กับประเทศชาติตามที่กล่าวมา หลักสูตรจะต้องมีความหลากหลาย ความเป็นสากลที่เป็นที่ยอมรับทั้งในงานอุตสาหกรรมและวงการศึกษาระดับโดยทั่วไป จากรายงานการวิจัยนำเสนอในโครงการประชุมผลงานทางวิชาการเพื่อการปฏิรูปอาชีวศึกษา วันที่ 11-13 กันยายน 2543 ณ โรงแรมพินนาเคล็ดหาดจอมเทียน จังหวัดชลบุรี

โดยกฤษมันต์ วัฒนามรงค์ เรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านอาชีวศึกษา ช่วงปี พ.ศ. 2536 – 2541 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปอาชีวศึกษาของประเทศไทย (บทคัดย่อ 1 – 2) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาพบว่าในด้านหลักสูตรและการสอน ครูอาชีวศึกษาส่วนมากจบปริญญาตรี มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และไม่เคยประกอบอาชีพในสาขาวิชาที่ตนเองสอนมาก่อน อย่างไรก็ตามการสอนบรรลุผลตามหลักสูตรที่กำหนดอย่างดี สำหรับเรื่องหลักสูตรที่ว่าไม่ยืดหยุ่น ขาดการประเมินและปรับปรุงบางหลักสูตรที่ล้าสมัย ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของนายจ้าง ผู้เรียนที่สร้างปัญหาในการเรียนการสอน ส่วนมากเป็นผู้เรียนที่ไม่พอใจกับสาขาวิชาที่ตนเรียนอยู่ แต่ไม่ทิ้งทางเลือกอื่น ด้านการบริหารจัดการผู้บริหารในแต่ละภูมิภาค แต่ละกลุ่มอายุและจำนวนปีของประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็น แนวคิดและแบบแผนบริหารต่างกันด้วย

พันธกิจการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ นโยบายอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา การบริหารจัดการอาชีวศึกษาต้องเป็นไปอย่างมีเอกภาพด้านนโยบาย มีองค์กรระดับชาติรองรับ มีการกระจายอำนาจสู่ระดับปฏิบัติ เร่งรัดผลักดันการรวมกลุ่มสถานศึกษา เพื่อร่วมกันบริหารจัดการในรูปแบบอาชีวศึกษาจังหวัด นโยบายการอาชีวศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับเอกชน ชุมชน และสังคม การบริหารการจัดการอาชีวศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับคือ 1) ระดับคณะกรรมการอาชีวศึกษา 2) ระดับอาชีวศึกษาจังหวัด 3) ระดับสถานศึกษา (วิทยาลัย)

2. ปฏิรูปหลักสูตรอาชีวศึกษา หลักสูตรอาชีวศึกษาต้องเป็นหลักสูตรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง มีลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ (Multi Disciplinary) เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะ (Competency) ตามมาตรฐานอาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ หลักสูตรการอาชีวศึกษาที่ปรับปรุงใหม่ควรมีลักษณะดังนี้

2.1 เพิ่มการฝึกทักษะวิชาชีพให้มากขึ้น

2.2 เน้นการฝึกในสถานประกอบการจริง ภายใต้อุปกรณ์แวดล้อมการทำงานจริง

ปีการศึกษา 2545 อาชีวศึกษาจังหวัดทุกแห่งต้องจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVT) ให้ได้อย่างน้อย 1 สาขาวิชาชีพ มีการบูรณาการความรู้และทักษะวิชาชีพระหว่างประเภทวิชา หรือสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมี “ความรู้ลึกและกว้าง” สามารถประกอบอาชีพได้หลายอย่าง

2.3 ปฏิรูปกระบวนการพัฒนาอาชีวศึกษา สังกมไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ เพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

2.3.1 ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็กไทย

2.3.2 ปฏิรูปการเรียนรู้เพิ่มพูนความเข้มแข็งของสังคมไทย

2.3.3 ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์

2.3.4 ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู บิดามารดา ผู้ปกครอง และสังคมไทย

2.3.5 ปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา

การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามความต้องการของสังคม การดำเนินการสอนอาชีวศึกษา จะต้องเน้นการปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริง สภาพแวดล้อมจริงจากบุคคล ที่รู้จริง และสังคมจริง การสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไม่ควรแยกจากกันอย่างสิ้นเชิง ควรบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงตามสภาพการประกอบอาชีพจริง ครู-อาจารย์จะต้องเป็นผู้ แสวงหาความรู้ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ พัฒนาการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูต้อง ตามให้ทันเทคโนโลยีเพื่อนำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษา 1) ได้คิดเอง ทำเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม และวิธีการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น อย่างมีความสุข 3) มีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างมีความสุข 4) เน้นกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้ 5) เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายร่วมกันจัดบรรยายให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ปฏิรูปสถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องเป็นผู้นำในสังคม ทั้งด้านเทคโนโลยีและเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ (Learning organization)

ด้านปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการจัดการอาชีวศึกษา จากการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะยาว ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา ประเทศไทย (TDRI, 2541, 1) คือ แรงงานส่วนใหญ่มีการศึกษาและทักษะอาชีพที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ผู้ประกอบการขาดแรงจูงใจที่จะให้การอบรมเพราะอัตราการออกจากงานสูง อุตสาหกรรมที่อยู่ใน ข่ายปัญหานี้ ได้แก่ สิ่งทอ เสื้อผ้า พลาสติกและอาหาร ส่วนอุตสาหกรรมรถยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ และปิโตรเคมี มีการพัฒนาทักษะแรงงานพอสมควร และพื้นฐานการศึกษาขั้นต่ำของแรงงานก็มักสูง กว่ามัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป อุตสาหกรรมกลุ่มเหล่านี้จึงมีแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงพอ จะให้สินค้าของไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ให้ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้สามารถพึ่งตนเองได้และสามารถแข่งขันได้ในระดับชาติ ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการอาชีวศึกษาดังกล่าวจึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผล สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ) ซึ่งสัมพันธ์กับมาตรฐานที่ 2 ว่าด้วยหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ในข้อกำหนดที่ 2.1 และ 2.2

จากข้อมูลทีกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อสภาพการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และจากผลสรุปการประเมินภายใน (Self-Assessment Report : SAR) ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2549 (มกราคม 2549-เมษายน 2550) เกี่ยวกับมาตรฐานที่ 2 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ข้อกำหนด 2.1 และ 2.2 ผลปรากฏว่าต้องมีการปรับปรุงเกี่ยวกับสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการพัฒนาหลักสูตรสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานอาชีวศึกษา และตรงกับความต้องการของสถานประกอบการอย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการสอน
3. เพื่อจัดทำแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแตกต่างกัน
2. อาจารย์ผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแตกต่างกัน
3. อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2551, บทคัดย่อ) ที่กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการบริหารและการจัดการ มาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช 8 สถานศึกษา จำนวน 108 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตามดังต่อไปนี้

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาเครื่องกล จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

- 1.1) อายุ
- 1.2) ระดับการศึกษา
- 1.3) ประสบการณ์ในการสอน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของ อาจารย์ผู้สอน ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 2.1) ด้านกระบวนการเรียนการสอน
- 2.2) ด้านหลักสูตร
- 2.3) ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2.4) ด้านการบริหารและการจัดการ

ข้อตกลงเบื้องต้น

อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเท่านั้น ที่มีผลต่อการวิจัยครั้งนี้ ไม่รวมถึงอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาเครื่องกล ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายและขอบเขตจำกัดของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง แนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษามี 4 ด้านคือ

- 1.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
- 1.2 ด้านหลักสูตร
- 1.3 ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 1.4 ด้านการบริหารและการจัดการ

2. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเต็มตามศักยภาพ ประเมินผล การเรียนจากการปฏิบัติจริง ปรับบทบาทครูจากผู้ถ่ายทอดเป็นผู้ชี้แนวทางในการเรียน ให้ชุมชน

และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและถ่ายทอดความรู้ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อการเรียนการสอน

3. หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการจัดการศึกษา เป็นกรอบที่ชี้วัดว่าจะจัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างไร ต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมีกระบวนการและเนื้อหาที่ครอบคลุมเชื่อมโยงและต่อเนื่องทุกระดับและประเภทการศึกษาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คุณธรรมจริยธรรม เป็นการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และให้แต่ละท้องถิ่นกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับที่เหมาะสมกับตนเองได้

4. วิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง การปรับกระบวนการผลิต การใช้และการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตลอดจนปรับปรุงสวัสดิการและค่าตอบแทนให้เหมาะสม พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา

5. ระบบบริหารและการจัดการ หมายถึง การจัดระบบบริหารการจัดการศึกษาให้มีเอกภาพและกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเน้นสถานศึกษาเป็นหน่วยงานแผนยุทธศาสตร์ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาระบบวางแผนระดับและจัดสรรทรัพยากร การควบคุมกำกับติดตามประเมินผลที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

6. สาขาวิชาเครื่องกล หมายถึง สาขาวิชาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทช่างอุตสาหกรรม อาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรต่อเนื่องใช้เวลาเรียน 2 ปีการศึกษา

7. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

8. อาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช หมายถึง สถานศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

9. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หมายถึง การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี โดยผู้ศึกษาต้องผ่านการเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ใช้เวลาเรียนตามหลักสูตร 2 ปี หรือผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ศึกษาต่อโดยใช้เวลาเรียนตามหลักสูตร 2 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี

10. แนวทางการปรับปรุง หมายถึง ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา

จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านบริหารและการจัดการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลที่ได้รับคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาดังนี้

1. ได้ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมและถูกต้องเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ได้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาเครื่องกล หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน เพื่อปรับให้เหมาะสม ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา